

2. Карплюк С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку. Матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня 2019 р./за ред. В. Кременя, О. Ляшенка; укл. А. Яцишин, О. М. Соколюк. Київ, 2019. С. 188 – 197.

3. Положення про дистанційне навчання (із змінами від 08.09.2020). Наказ МОН від 25.04.13 року № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення: 07.11.2022).

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дундюк Віра Олександрівна

кандидат педагогічних наук, вчитель,

Рівненський ліцей «Український» Рівненської міської ради,

veradundyuk@gmail.com

В зв'язку з повномасштабним вторгненням росії на територію нашої держави, весною 2022 року в школах України, було здійснено перехід на дистанційну форму навчання. Дана форма навчання передбачає онлайн-взаємодію учасників освітнього процесу. Такий формат є невід'ємною частиною сучасної освіти. Проте, наявні випадки коли учень не може взаємодіяти з вчителем у режимі реального часу (повітряні тривоги, відсутність підключення до мережі Інтернет, розряджені гаджети). В даних умовах актуальності набуває впровадження змішаної форми навчання.

Термін «змішане навчання» (в англійській літературі – blended або hybrid learning) трактують по-різному. Зазвичай таке навчання є поєднанням онлайн та офлайн навчання. Під онлайн навчанням розуміємо навчання учня за комп'ютером, а офлайн – взаємодію педагога та учня в очному форматі (особисте спілкування, лекція, семінар, дискусія, груповий проєкт, індивідуальна консультація).

Згідно з рекомендаціями МОН України змішане навчання є підходом, педагогічною й технологічною моделлю, методикою, що поруч із онлайн-технологіями спирається також і на безпосередню взаємодію між студентами та викладачами в аудиторії [2, с. 22].

Науковець О. Кривонос вважає, що «змішане навчання – це освітня концепція, в рамках якої учень отримує знання і самостійно (онлайн), і очно (з викладачем)» [1].

Нам імпонує думка Г. Ткачук, яка вважає змішане навчання ефективним тому що воно поєднує в собі традиційну, електронну, дистанційну, мобільну технології навчання [3].

Вважаємо, що для організації результативного освітнього процесу у змішаному форматі потрібно поєднати традиційну класно-урочну систему та сучасну цифрову освіту, тобто офлайн та онлайн середовища. Вчитель постає у новій ролі – стає ментором, людиною, яка: є порадиником; знайомить з освітніми матеріалами (книги, статті, записи відео та аудіо); рекомендує випереджувальні завдання; формує навички самостійної роботи і навчання; вчить розв'язувати задачі; пояснює як правильно керувати своїм часом; мотивує і надихає. Значущим у змішаному навчанні є осмислення педагогом своїх очікувань від конкретної дитини, певної групи дітей, підготовка завдань, які дитина може розв'язати. Освіта має бути

персоналізованою та зважати на індивідуальні потреби та можливості кожного учня, а не цілого класу. Також, в умовах воєнного стану в Україні, слід пам'ятати про психологічний супровід навчально-виховного процесу. Потрібно говорити з дітьми про війну, вказувати на єдність солдат, волонтерів та всієї нації, уникати негативних емоцій, змодельовувати дії у разі сигналу повітряної тривоги. Завдання вчителя – створити безпечні і сприятливі умови для навчання і розвитку учнів.

Варто зазначити, що застосування технологій змішаного навчання має низку труднощів. До них можна віднести:

- вчитель і учень повинні володіти високими навиками роботи з комп'ютером;
- підбір завдань і посилань на електронні ресурси вимагають витрати додаткового часу;
- учні не завжди навчені опрацьовувати самостійно матеріал;
- всі учасники освітнього процесу повинні мати якісний доступ до інтернету та сучасні гаджети.

Технології змішаного навчання дозволяють перейти до нової системи освіти. Така система матиме гнучкий графік та індивідуальний підхід до кожної дитини.

Отже, в умовах воєнного стану, змішане навчання є однією з найефективніших методик навчання. Воно дозволяє використовувати сильні сторони традиційного навчання в поєднанні з сучасними цифровими технологіями, формує інформаційно грамотного та компетентного випускника закладу загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Кривonos О. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні: навч. посібн./О. М. Кривonos – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 182 с.
2. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://cutt.us/2uaJJ> (дата звернення: 07.11.2022).
3. Качук Г. В. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. Інформаційні технології в освіті. 2017. № 4 (33). С. 143–156.

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Калаур Світлана Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
svitlanakalaur@gmail.com

Діда Галина Анатоліївна

аспірантка кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
galya_dida@ukr.net

Модернізація освіти неможлива без використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі. Найважливішими ресурсами